

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Etenduskunstide osakond

Teatrikunsti õppekava

Kristian Põldma

MINU ELU KUNSTIS

Kirjalik lõputöö

Juhendaja: Jaanika Juhanson

Viljandi 2013

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. NÄITLEJAKS	5
1.1 Enne Viljandi Kultuuriakadeemiat	5
1.2 Esimese kahe õppeaasta avastused	6
2. LENDURIKS	9
2.1 „Nullpunkt“	10
2.2 „Inetu!“	11
2.3 „Prometheust oodates“	12
2.4 „Jätkutüdruk“	12
2.5 Muud tegemised.....	13
3.	16
3.1 „Idioot“	17
3.2 „Rublik“	17
3.3 „Unista!tud“	18
3.4 „Sajand“	19
3.5 „Arioso“	20
KOKKUVÕTE	22
LISAD	23
Lõputöös mainitud lavastused	23

SISSEJUHATUS

Käesoleva lõputöö kirjutamiseks oma rollide ja tegemiste nimekirja üle vaadates tõdesin, et mul on olnud tohutult õnne, et olen saanud osaleda nii paljudes ja eriilmelistes projektides. Targad inimesed ütlevad alati, et kvaliteet ja kvantiteet ühes lauses koos eksisteerida ei saa, aga neid tarku inimesi on ennastki päris palju. Loodan, et iga kogemus on olnud õppetund ja mineviku kvantiteet kumuleerub tuleviku kvaliteediks. Püüangi järgnevatel lehekülgedel eelkõige endale, aga ka huvitatud lugejale mõistetavalt, sõnastada neid õppetunde, et seeläbi panna mõtteline punkt õpingutele Viljandi Kultuuriakadeemias ja alustada uusi õpinguid ilma üliõpilase tiitlita.

Olen täiesti iseseisvalt suutnud kujuneda küllaltki enesekriitiliseks inimeseks. Täpsustan, et pean enda enesekriitikat küll kasulikuks, kuid enamasti negatiivseks nähtuseks. Ent kooliaja jooksul olen avastanud endas ka üsna suure edevuse, arvatavasti tänu teatritudengite ja –tegelaistega läbikäimisele. Kuidas siis hakkama saada skisofreenilise olukorraga, kus hommikul on tunne, et ma võin mägesid liigutada, aga õhtul tahaks leida kõige varjulisema oru? Lõplik lahendus jääb arvatavasti elukestva otsingu viljaks, kuid leevendavaid oopiume olen sel teel olles leidnud. Sellisest tahtmiste lainetusest johtuvalt struktureerin ka oma lõputöö kolme peatükki. Esimene neist käsitleb perioodi, mil minu ambitsioon oli näitlejaks saada – see hõlmab endas aega enne kooli ning esimest ja teist õppeaastat. Teine – lenduri-periood kolmandal õppeaastal, kui minu pealisülesandeks oli kool nii või teismoodi lõpetada, et siis oma lapsepõlve unistuste ametit püüdlema minna. Ning kolmas etapp kätkeb endas ajavahemikku neljanda aasta algusest kuni tänase päevani (mai 2013). Kolmandat peatükki ei oska ma sissejuhatuse kirjutamise hetkel pealkirjastada ning enda raamistamisest hoidumiseks jätangi selle tegemata. Teen seda pastakaga Kultuuriakadeemia raamatukogus siis, kui see etapp on möödunud ning oskan seda adekvaatsemalt hinnata.

Endale omaselt vabandan ka lugeja ees, kui lõputöö kirjutusstiil ei vasta akadeemilistele tavadele. Leian, et töö on vajalik pigem mulle endale ning seetõttu avaldan oma mõtteid mulle meelepärases vormis. Peatükid sisaldavad vastavatesse etappidesse kuuluvaid lavastusi, mille tähtsust ma praegusel hetkel hinnata oskan. Kõrvalejäänud lavastajad ja õppejõud võiksid end meelitada teadmisega, et nende poolt antud teadmised ja kogemused ületavad hetkel minu analüüsioskuse.

1. NÄITLEJAKS

Siinses peatükis peatun põgusalt oma tegemistel enne kooli ning esimesel kahel õppeaastal. Põgusalt, sest ei ole senini suutnud süvendada endas harjumust pidevalt erialapäevikut pidada. Isikuomaduste tõttu muutus erialapäevik pahatihti isiklike, eraeluliste üleelamiste panipaigaks ning need seigad on liig kaudselt seotud käesoleva ülesandega. Samas teadvustan, et teatritöö pole kunagi eraldiseisev isiklikust elust.

1.1 Enne Viljandi Kultuuriakadeemiat

Jättes kõrvale esimese ülesastumise peategelasena lasteaialavastuses „Memme musi“, alustasin oma niiöelda teatriteed keskkoolis, kus eraldusime poistettrupiga Nii ja Naa kirjandusõpetaja poolt läbiviidavast näiteringist. Sel ajal tähendas teater suhteliselt üks-üheselt ängi ja maailmavalu väljaelamist. Ei olnud vaja uurida teatriteooriaid, vaid kogu oma puberteet läbi fs'i luuletuste lavale asetada. Ma ei puudutaks ennekoopiaegset teemat, kui sealt ei kerkiks esile üks tänaseni kestev küsimus. Nimelt – miks mind pidevalt peaosadesse määratakse? Nii ja Naa aegadest Lem'i „Solaris“ ja Benioff'i „25. tund“, pärast keskkooli lõime sõpradega Tartus Noorte Teatritehase, kus samuti kehastasin enamasti peaosalisi. Tunnen siiaamaani end peaosades liialt vastutavana, et midagi uut proovida, katsetada. Kuna võitlen pidevalt iseendas kadedusega, siis eeldan miskipärast, et ka kursusekaaslased on kadedad ning see ei luba mul keskenduda etendustel või proovides partneriga mängimisele. See tunne tuleb kindlasti ka teatavast uhkusest, et mind on sellesse ossa valitud, ent ma tean ju ka, et selle valikuga asi ei piirdu – sellest hetkest peaks töö alles algama.

Võtan etteruttavalt näiteks kursaõdede Adeele Sepa ja Marika Palmi (tollane salajane hüüdnimi – õed fuuriad) teise kursuse kevadel lavastatud „**Väikese Kuninga**“, kus mängisin samuti nimategelast. Väikese, nagu ka teiste päätegelaste puhul, tekkis tunne, et selle tegelase ülesanne on liikuda stseenist stseeni, anda teistele tegelastele võimalus oma tahtmisi väljendada ja siis rahulikult lool otsad kokku tõmmata. Prooviperioodil õnnestus lavastajatel läbi mängude tekitada küll väga usalduslik ja katsetamist soodustav atmosfäär, kuid siiski tundsin improvisatsioonides, kuidas kursakaaslaste Kuningad muutusid järjest omanäolisemaks, minu Väike aga üha hallimaks, tavalisemaks. Sarnane tunne on vallanud mind ka järgnevate rollide puhul. Enda lohutamiseks olen kasutanud mõtet, et keskne tegelane peabki olema võimalikult omapäratu, justkui tühi anum, et siis võimalikult paljud vaatajad saaksid end minu tegelasega samastada. Ent kahjuks olen seda mõtet vaid tagantjärele eneseõigustuseks kasutanud, mitte seda proovides teadlikult rolliloomisel appi võtnud.

Eeldan, et viga on minu arusaamises niiöelda peaosalise kohustustest (loomulikult on need eri tükide puhul erinevad). Olen kõrvalosades tundnud vahel suuremat vastutust etenduse õnnestumise suhtes ning sellistest kogemustest peaks õppima ületama oma hirme peaosi mängides, kuid mina ei ole seda tänini suutnud teha. Probleemi ületamiseks katsun tulevikus vähem või üldse mitte eristada rollide kaalukust, sest adun ju teatrivanasõna – pole suuri ja väikeseid rolle, on sitad näitlejad – tähendust.

1.2 Esimese kahe õppeaasta avastused

Enne Viljandi Kultuuriakadeemiat osalesin veel Vanemuise, Emajõe Suveteatri ja Tartu Uue Teatri lavastustes ning kindlasti sain just nendest kogemustest enesekindlust ja julgust, et kooli sisse saada. Kõik esimesel kooliaastal saadud teadmised tundusid uued ja põnevad, füüsiline koormus hakkas mulle esmakordselt meeldima, Kalju Komissarovi esimese kahe kuu õpetused tulevad täna ja ilmselt ka tulevikus ikka ja jälle mingite uute vormide läbi meelde. Esimene erialaeksam, mis koosnes enamasti etüüdidest, läks akadeemilise hindamissüsteemi järgi suurepäraselt; tundus nagu näitleja-elukutse tagaajamine kannab vilja, ent see oli mõnes mõttes ka selle esimese etapi suurim murdepunkt.

Esimesel semestril avastasin endas kiiksu – nimelt ei tahtnud ma kunagi enne erialatundi teiste ees oma etüüdi harjutada. Kuigi harjutajaid oli palju ja keegi poleks minu etüüdi süvenenudki, siis ikkagi tahtsin ma hoida oma etüüdi viimase momendini vaid enda teada. Arvasin tollal, et

see on kõigest minu isiklik eripära, et olengi selline mees, kes istub vaikselt nurgas ja siis järsku teeb midagi fantastilist. Kuid nüüd mõistan, et selline käitumine on tingitud minu hirmust eksida, proovida, katsetada. Vahel on tunne, et tahaks proovimise perioodi vahele jätta, tahaks kogu aeg ainult valmisprodukti mängida. Kuigi mõnikord nüüdki toimin sama vana käitumismustri järgi, loodan, et probleem on sekundaarne, sest hetkel pean valmisprodukti – valmisetendust igavaimaks asjaks teatris. Läbi Grotowski ja Artaud' teoste lugemise olen avastanud oma huvi eksperimenteerimise vastu.

Millegipärast oli tunne, et minu niiöelda edu esimesel erialaeksamil tulenes suuresti vanast rasvast ehk enne kooli saadud kogemustest. Ning pärast eksamit kuulsin seaduspärasusest, mille järgi need, kel esimene semester võib-olla kõige paremini ei õnnestunud, avanevad-arenevad järsult mõni aeg hiljem ja seljatavad esmase edu nautlejad kiiresti. Tobe on võistlus teatritudengite või -tegijate vahel, kuid kahjuks tekkisid võistlusmõtted minugi pähe (eriti süsteemis, kus jagatakse hindeid). Juba teisel semestril tundsin, kuidas kaaslased avastasid endas mingeid külgi, mis neid hiigelsammudega edasi viisid. Mina aga pidin tõdema, et varasemad kogemused ei pruugi käesoleval hetkel mind enam aidata. Tundsin end lööduna teiste poolt ja kadedana, et ei sattunud olema üks Komissarovi lemmiklastest (tänapäevaks olen aru saanud, et seesugune kibedus oli rumalus) ning kasutasin kaitsereaktsioonina endale omast endassetõmbumist, mis ei ole samuti teatritöö puhul kuigi kasulik taktika.

Umbes taoliste mõtetega maadlesin ma need esimesed kaks kooliaastat, kord kõiges pettudes ja siis millestki vaimustudes end jälle kokku võttes. Nautisin tantsulavastustes kaasategemist - nimelt Evelyn Uisu „**Tüüris**“ osalemine andis lisaks avastusele tantsijate ja näitlejate mõttemaailmate erinevusest ka mingisuguse seletamatu rahulolu. Tulenes see siis rõõmust, et ma suudan end ka füüsiliselt väljendada või võimalusest mitte liialt üle mõelda, mida teatriproovide käigus tihti juhtub.

„Tüüri“ tegemise käigus avastasin ka, kui oluline on teha seda kollektiivset kunsti just endale hingelähedase kollektiiviga. Tean, et julgen katsetada ja eksida neis proovides, kus on võimalikult vähe inimesi ja samuti ka proovides, kus osalevad mulle isiklikult sümpaatsed inimesed. Kalosside ja garderoobi lause on küll ilus, aga sokihais tuleb ikkagi proovi kaasa – see tähendab, ma küll käitun professionaalselt, surun oma isiklikud meeldimised ja ebasümpaatiad kõrvale, toimin proovi hüvanguks, kuid uitmõtted on varmad tulema ning keskendumist proovile segama, kui ruumis viibib ka ebasümpaatne inimene. Sellele probleemile ma siiani lahendust leida pole suutnud, see jälitab mind tänaseni. Ideaalne oleks kõikidesse inimestesse võrdselt

suhtuda, kuid sellise tasemeni ma veel pole jõudnud (ja pole kindel, kas see teatrimaailmas üldse võimalik on). Hetkel püüan lihtsalt probleemi aksepteerida ning sellega arvestades keskenduda rohkem proovitegemisele, mitte isiklikele suhetele.

Kuigi eredaimate mälestustena esimestest aastatest tulevad meelde minu trauma jalaga ja reis idamaadesse, tekitasid nende aastate erialatunnid ning filosoofialoengud minus mingisuguse teadmiste ja oskuste pagasi, mida annab võrrelda tööriistakuuriga – kõike kohe kasutada ei mõista, aga vähemalt on ketaslõikur kusagil kapinurgas ootamas. Teise õppeaasta lõpuks olin ma oma näitleja-ambitsioonis mõnevõrra pettunud. Küllap tulenes see minu varasemate ettekujutluste purunemisest ja uus visioon näitlejast ei ühtinud minu arvates füüsilise ja vaimse subjektiga, kel nimeks Kristian Põldma.

2. LENDURIKS

See episood minu elus algas suvevaheajal enne kolmandat aastat, kui paljud meie kursusest olid välislähetuses erinevates Euroopa teatrikoolides. Mina viibisin nädala Aarhusi teatrikoolis, Taanis. Kui senini olin suhelnud keelebarjääri tõttu välismaalastega üsna pinnapealsel tasemel, siis Taanis kohtasin näitlejatudengeid, kes suutsid ka inglise keeles improviseerida ja mängida kui emakeeles. Õpe, mida seal tutvustati, sarnanes suuresti Komissarovi erialatundidega, ent teine õppejõud lähenes samale teemale koheselt ka teistsuguse nurga alt. Usun, et seesugune programm aitab üliõpilasel leida oma tee, kuid samas õpetab ka tundma ülemaailmset näitlejate keelt – Stanislavski ABC'd. Kuigi õppisin palju just tänu ingliskeelsele partneriga suhtlemisele (impulsid ja kehaline suhtlus on ju universaalne), süvenes Taanis minu arusaam, et mina ei kuulu teatrivaldkonna inimeste sekka. Oma üleliigsete pingete, hirmude ja pideva, ent allasurutud enesetõestamisvajaduse tõttu ei suutnud ma nende alailma positiivsete ja naerulsiuste inimeste sekka sulanduda. Arvan siiaamaani, et pahatihti on teatriinimese naeratus võlts ning ajendatud meeldimisvajadusest ja järgmise tööotsa huvides esile manatud, kuid ega nii vaimselt koormava töö puhul pole see teisiti võimalik. Sarnast võõra-tunnet tundsin ka kursusekaaslaste seas ning seega olin endas otsustanud, et Viljandi kooli lõppedes asun oma lapsepõlveunistust, lenduriametit püüdlema. Kohati tekitas selline otsus elutervet *pohhuismi*, mis aitas vabaneda laval üleliigsetest pingetest, kuid siiski tuli see otsus pigem mingisugusest kibestumusest ning see pole eal kedagi väga kaugele aidanud.

2.1 „Nullpunkt“

Välismaalt naastes jätkus „Nullpunkti“ (Rakvere Teater, lavastaja Jaanika Juhanson) prooviprotsess, mis oli alanud juba suve hakul. Järjekordne peaosa, millega ei osanud muud peale hakata, kui tegelase rasket elu kannatada.

Olin kohe alguses skeptiline noortetüki suhtes – polnud kunagi lugenud noorteromaani, mille tegelastega oleks tahtnud end samastada, Margus Karu „Nullpunkt“ ei pakkunud samuti erilist elamust. Kuid proovide käigus hakkasime lugu veidi muutma ja läbi selle said ka minu tegelase käitumisjoonised mulle omasemaks. Loo edasiarendamine käis läbi improvisatsioonide, mis aga tol hetkel tundus hirmsaim asi maailmas. Ma mõistan, kuidas reageerida sündmusele, kuidas seda teha nii, et ka publik reageeringust aru saaks, aga see, miks või kuidas mingi teatud tegelane peaks reageerima, jääb minu jaoks müsteeriumiks. Kardan, et olen liiga vähe inimesi vaadelnud, liialt endassetõmbunud olnud, et mõista teiste inimeste käitumismustreid. Viga, mida annab parandada.

Esimese vaatuse lõpus oli mul üks monoloog, kus ma pidin olema mina ise (teades, et see on laval võimatu). Mul oli endakirjutatud tekst, kuidas ma tahaksin teatritegemisest loobuda, aga otsustan siiski pingutada, proovida. Need olid mõtted, mida ma tundsin sel suvel seda tükki tehes, kuid paljude etenduste järel muutus see monoloog mulle üsna võõraks, igasugune isiklikkus kadus, kui olin oma mõtteid korduvalt samas vormis esitanud. Ma ei teadnud, kas lavastaja lubanuks mul teksti vastavalt olukorrale veidi muuta ega julgenud seda ka temalt küsida. Arvan, et selline võõrandumine iseenda isiklikkusest tekitas minus hiljem kõrvaltvaataja positsiooni selles stseenis ning ma mõistsin, et säärane nutt ja hala pole elus kuigi edasiviivad. Lõppkokkuvõtteks on igal asjal oma positiivne külg.

Või siis peaaegu – tunnen südamest kaasa Rakvere Teatri näitlejatele, kes veedavad poole oma päevast bussis. Olen alati tahtnud reisida, kuid ei pidanud silmas väljasõite, mis väsitaksid nii enne etendust kui ka igaks juhuks järgmiseks päevaks. Tänuväärt üritus tuua teater kõikideni (kui see on Rakvere Teatri ambitsioon) ning suur väljakutse minule mängida nii erinevates ruumides, kuid naudin isiklikult pigem kohaspetsiifilist teatrit. Väljasõite peab tegema, kuid kas just iga päev?

„Nullpunkt“ andis võimaluse midagi nii palju korrata, et süvendada otsimisvajadust selle järele, kuidas hoida lavastust elusana, kuidas ise mitte automaadiks muutuda. Märkasin, et mida pikem

aeg jäi etenduste vahele, seda ärksam, teotahtelisem olin ka mina laval. Teiste lavastuste puhul on lugu olnud pigem vastupidine.

2.2 „Inetu!“

Olen ammu ajast olnud arvamusel, et muusikal on suursuguse teatri kommertslik ja meelelahutuslik häbiplekk. „Inetu!“ (Ugala) seda arvamust ei muutnud, kuid kohati oli teda ikka kuradi vahva mängida. Etendust andes pidin olema sama täpne ja keskendunud kui muudes, tõsisemaltvõetavate sisudega tükkides, kuid samal ajal tundus olevat laval nii palju vabadust katsetamiseks, eksimiseks. Eeldan, et see tunne tulenes meie suurest hulgast laval – tekkis jagatud vastutuse tunne. Samuti meeldib mulle väga laulda, kuigi teised eriti minu lauluoskust hinnata ei taha. „Inetu!“ prooviperioodi ajal ei olnud kahjuks meie lauluõpetajal Peeter Konovalovil kõikide jaoks võrdselt aega ja ega pardipoja roll ka kõige virtuoossemat lauluoskust nõudnud, kuid siiski sain suurtes laulu- ja tantsunumbrites end kasvõi iseendale tõestada – ma saan hakkama ka muusikalis!

Prooviperioodi ajal tundsin end ahistatuna sellest suurest rahvamassist, kes kõik korraga proovides olid – kõigil oli oma arvamus, mida kõvahäälselt kuulutada või nali, millega särada. Palju inimesi ja liigne müra on proovitegemisel üsna väsitav, kuid lavastaja Kalju Komissarov suutis oma kogemuste varal seda hordi oskuslikult vaos hoida. Fantaseerisin vahel salamisi, kui põnevad oleksid olnud massistseenide proovid mõne vähemautoriteetse lavastaja käe all. Kuna see oli mul teine lavastus repertuaariteatris, mis valmis Komissarovi juhendamisel (esimene oli „Karlsson Katuselt“), siis märkas, et lavastajal on aastatega kujunenud üsna selged ja kõigutamatud arusaamad, mis laval toimib ja mis mitte. See pole loomulikult mingi üllatus, iga inimene valib mingi hetk kindlad vahendid, millega end teostada, kuid varasemates erialatundides ma neid (mõnes mõttes) stampvõtteid tema õpetustes ei tajunud. Tundsin vastuolu lausega, mis soovib iga proovi (või lavastust) alustada eelmise saavutusi küsimärgi alla pannes. Või siis häiris mind lihtsalt persenäpistuste paljusus ühes lastelavastuses.

2.3 „Prometheust oodates“

Mulle väga meeldivad keerulised asjad: tekstid, millest kohe aru ei saa; lavastused, mille tähendus jääb segaseks; käitumismustrid, mis ei allu tavaloomikale. Nende puhul jääb alati mingi saladus või müsteerium, mille hilisemal väljanuputamisel tekib suurepärane tunne. „Prometheust oodates“ (Rakvere Teater, lavastaja Vallo Kirs) andis mulle kogemuse, et sellist keerulist asja on veelgi keerulisem laval mängida. Usaldan Vallot ja jagan tema vaimustust (küll veidi vähemal määral) antiik-kreeka mütoloogiast, proovides aga puutusin esmakordselt nii suurel määral kokku „päris“ näitlejatega ja nende mõttemaailmadega. Varasemalt olid ikka tudengid ülekaalus olnud. Hämmeldusin, kui kogenud näitleja ütleb juba laua taga, midagi järele proovimata, et seda või teist seisundit, mõttekäiku, tegevust ei saa laval mängida. Kuidas saab midagi ilma proovimata teada? Praeguseks olen jõudnud arusaamisele, et mõlemal oli õigus – aja ja energia säästmiseks tasub mõned väga esoteerilised mõtted kõrvale jätta, kuid samas võib just nende läbiproovimise käigus sündida midagi asjalikku, kasutatavat või muidu huvitavat. Ehk siis, nagu teatris ikka tihti öeldakse – valikute küsimus.

Kuna pelgan autoriteetsete inimeste ees oma suud avada ja lollina tunduda (viga – ma tean), siis kulges tekstianalüüsi periood enamasti vanemaid näitlejaid jälgides ja nende arutlusi kuulates. Mõtlesin, et kui tegemiseks läheb, küll siis hämarad kohad selginevad. Ja peaaegu selginesidki, aga läbi suurte vaevade – mingisuguse lavalise kindluse ja loogika, mida mu tegelane ajab, saavutasin alles viimaseks etenduseks. Etendusi ei olnud kuigi palju ja viimane neist oli pärast pikka pausi, küllap siis jõudsid mõtted settida. Varasematel etendustel toimsin nii hästi kui oskasin ja aru sain, mis aga tähendas üsna sirgjoonelist ja üheplaanilist tegutsemist.

2.4 „Jänkutüdruk“

Paralleelselt Prometheusega toimusid kursusega auditeatrit tutvustavad loengud, mis päädisid kuuldemänguga „Jänkutüdruk“ (õppejõud ja lavastaja Taago Tubin). Kahjuks ei saanud Rakverest kõikideks loenguteks ja proovideks Viljandisse sõita ning seetõttu jäi kokkupuude auditeatriga üsna pinnapealseks. Olin esimese õppeaasta kevadel ka mänginud Andres Noormetsa lavastatud kuuldemängus „Minakassett“, kuid seegi kogemus oli esmakursuslase jaoks veidi segane. Lavastaja andis mulle diktofoni ja kuupäeva, millal ma võiks materjale

saatma hakata. Vormi-idee oli suurepärane, aga sisulised märkused, mida ma vajanuks, saabusid liiga hilja, mõningaid stseene uuesti üle salvestades.

„Jätkutüdruk“ aga jäi esimestest proovidest puudumise tõttu segaseks ning ma ei saanudki täpselt aru, kuidas minu tegelase, Küüliku monoloog tükki edasi viib. Kuid õppida oli sellestki. Üksinda imelikult heli summutavas ruumis läbi krapa lavastaja märkusi kuulates ja ainult oma häält ja kujutluspilti rakendades on päris keeruline iseendale tehtu kohta tagasisidet anda. Tuli jäägitult usaldada lavastajat ja tema krapikõlalisi märkusi. Tükki esmakordselt kuuldes ei tundnud ma iseenda häält ära ja kuuldes, et seda on efektidega muditud, olin veidi pettunud – järelikult ma ei saanud oma vahenditega hakkama.

2.5 Muud tegemised

Kolmanda aasta kevadel oli meil ka ülesanne valmis treida monolavastus. Mina valisin oma materjaliks Uku Masingu loengute üleskirjutused raamatust „Budismist“, juhendajaks oli Rakvere Teatri näitlejanna Tiina Mälberg. Töö lõplik pealkiri oli „**masing.budismist.lk66-73**“. Umbes tol hetkel tekkis mul suurem huvi traditsioonilisest teatrist veidi erinevate etenduskunstide vastu, ilmselt tänu Ott Karulini etenduskunstide semiootika loengusarjale ja ka vestlustele kursusekaaslase Otto Kosega, kes oli Prometheuse kunstnik ning teadis neist asjadest rohkem. Otsustasin ka oma monotüki teha kedagi otseselt kehastamata või vähemalt sel küsimusel – kes ma olen, kust ma tulen? – pikemalt peatumata. Kindlasti on see küll tähtis küsimus, kuid mitte alati primaarne.

Lisaks sain ma enda arvates esmakordselt võimaluse laval üks-üheselt seda teemat käsitleda, mis mulle sel hetkel väga aktuaalne oli. Sama võimalus avanes ka neljanda aasta diplomitöös „**Unista!tud**“ (Ugala, lavastaja Marika Palm). Mulle tundub, et tihtilugu läheb teatris lavastaja, autori või muidukunstniku sõnum publiku jaoks kaduma just liigse kaudseltütlemise tõttu, idee peidetakse liigsete metafooride ja efektide taha – aga milleks minna ringiga, kui saab otse? Ent pidevalt liiga otse on samuti kurnav ning ei ärata tihtilugu kelleski huvi. Aabitsat loetakse elus vaid korra-kaks, kõik ülejäänud trükiteosed on aga pungil metafooridest. Mulle meeldib mõte keskteest (budistlikus mõttes), seda saab praktiliselt iga asja kohta öelda, kuid selle kesktee tajumine on samuti raske ülesanne.

Monotüki näitlejatehnilisteks õppetundideks olid: kuidas kanda teksti mõtet järjest nelikümmend minutit ilma, et ma ei muutuks automaadiks?; kuidas hoida paralleelselt töös füüsilist tegevust ja tekstiandmist ilma, et need tempoliselt ja põdramajalikult ei kattuks ning siiski samas ühte eesmärki täidaks? Tegelikult oli selles monotükis palju iseendale seatud ülesandeid, mis ei pidanudki publikule arusaadavad olema ja mis puudutasid mu peamisi näitlejatehnilisi puudujääke. Häbi tunnistada, kuid suur osa neist ülesannetest polnud teadlikult valitud, vaid intuiitiivselt tekkinud. Arusaam neist tuli alles läbi tagasiside ja järgmisel aastal sama tükki taastades.

Suvel enne neljandat õppeaastat tegime ka ühe pisikese projekti – „**Kahe rännumehe jutustused**“ (lavastaja Otto Kosk) Jevgeni Griškovetsi enam-vähem samanimelise näidendi põhjal. Püüdsime teha niiöelda traditsioonilist teatrit ebatavalises kohas – rongis. Kui oleks võimalik oma elu lõpuni paika panna, siis täidaksin selle samalaadsete kogemustega: materiaalse tulu ambitsioonideta lavastus, publikule tasuta, elurõõmus ja mis kõige tähtsam – lavastusgrupp oli väike ja koosnes sõpradest (Otto lavastajana, mina ja Artur Linnus, kelle meie kursus kaotas rollimänguühendusele nimega Eesti Kaitseväge). Muidugi ei saa teatrit igavesti teha suhtumisega, et kui proov ei suju, siis teeme õlled lahti ja proovime uuesti, kuid see oli senise punnitamise taustal tohutult lõõgastav proovivorm.

Valmistasime lavastuse improviseeritud prooviruumides ja püüdsime seda üle kanda seisvasse rongi – võimatu. Muutsime lavastuse vormi nii, et see töötaks seisvas rongis ja proovisime seda Viljandi-Türi liinil sõitvas rongis – võimatu. Naljakal kombel pöördusime vahendite poole, mida kasutas Kalju Komissarov, kui ta meiega esimesel kursusel lastehommikuid lavastas ja need vahendid aitasid meil etendus nii kostvuse kui ka sõnumi mõttes publikuni edastada. Põnev oli jälgida ka publikut, kes ei oodanud teatrisse sattumist (kes väiksemast peatusest otse „lavale“ astusid) või kes olid tänulikud, et nende rongisõit veidigi mitmekülgsemaks vormistati.

Ei tea, kas kolmanda õppeaasta kõhklused ja kahtlused tulenesid loomulikust asjade kulgemisest või varasemate tudengite pidevast meeldetuletusest, et kolmas aasta on kõige keerulisem, aga endale ma need olin kuidagi tekitanud. Mõtlen veel tänaselgi päeval, et oma esimese miljoni teeninuna omandan piloodipaberid ja lendan, kuhu hing ihkab (see oli nüüd utoopiline – miljon, mitte lennutunnistus). Kuid üks mõtteselginemisi toimus pärast Prometheuse esikapidu, kus veidi napsise peaga läksin oma raskest elust kurtma meie osakonnajuhataja Jaanika Juhansonile. Tagantjärele mõistan, et sellise kurtmise alateadlik pealisülesanne oli saada vastu paitus

sõnumiga: mis sa ajad, sa oled tubli ja andekas ja ilus ja osav... Olen õnnelik, et ma sel hetkel seda paitust ei saanud, see oleks rahuldanud mu appikarje ning kõik oleks vanaviisi jätkunud. Nüüd aga tekitas see minus trotsi ja suuremat arusaama Komissarovi tunnuslausest „Teid ei oota mitte keegi!“ See trots pani mind otsima oma rada, mida mööda teatriteed käia (samas tekitas see ka edaspidise kontrollipüüdluse mitte enam purjus peaga „tähtsaid“ asju ajada). Nüüd jääb vaid loota, et see rada liiga kergelt kätte ei tule, et tema otsimine ikka elutervelt keeruline oleks.

3.

Kuna eelmised kaks peatükki on olnud üsna halarohked, siis püüan viimases peatükis keskenduda sellele, mis mind teatri juures rõõmustab. Üldiselt on ka terve neljas aasta minu jaoks helgem olnud, mis tähendab, et minu enda suhtumine ümbritsevasse ja eelkõige endasse on helgem olnud. See loomulikult ei tähenda, et mul muresid poleks, neid jätkub alati. Kasutangi võimalust peatüki alguses kohe oma viimase aja suurim murekoht lahti kirjutada, et hiljem saaks positiivsemate nootidega lõpetada.

Nimelt maadlen hetkel „**Arioso**“ (Ugala, lavastaja Taago Tubin) proovides näitlejatehnilise probleemiga, milleks on liigne näitamine. See avaldub eriti läbi liigsete pingete minu laubaregioonis ja sestap kutsun seda hellitavalt oma kulmuteatriks. Sellele probleemile on viidatud terve kooliaja jooksul, aga ma pole kunagi suutnud selle teadmisega midagi pihta hakata. Ma võin küll tehniliselt pidevalt oma laupa ja muid pingeid kontrollida, kuid see segab keskendumist muule ja tundub, et see pole õige tee. Näitleja Mait Joorits soovitas mul selle vältimiseks „mängida ainult partnerit“ ehk unustada ja usaldada ennast ja oma keha, see väljendavat vajaliku ja mul pole tarvis mõistusega midagi rohkem näidata. Ent ka sellest sõbralikust soovituselt ei saanud ma abi, sest arvatavasti arendasin sealt endale valed ülesanded. Ainult partnerile ja tema mängule keskendudes avastasin, et hakkab automaatselt toimima, skeemi täitma. Või muutun hajameelseks, mis segab ka lõpuks partnerit. Hetkel, „Ariosos“ püüan tehniliselt võimalikult vähe endast välja näidata, ainult kõige vajalikuma. Aga arvan, et probleem tuleneb kusagilt sügavamalt ja seda lihtsalt tehniliste ja väliste ravimitega ei murra. Annan aega ja arenen inimesena, küllap leian ka lahenduse.

3.1 „Idioot“

Rogožin „Idioodis“ (Ugala, lavastaja Vallo Kirs) oli üks keerulisemaid rolle kooliaja jooksul. „Idioot“ on ikkagi klassika ja see tähendab, et kõigil on oma kindel nägemus, milline see tegelane peab olema. Tundmatuid tegelasi on palju kergem oma fantaasia järgi vormida, aga Rogožinit tahetakse näha jõhkardina, brutaalse jõmmina. Mina seda vaatajatele ei pakkunud. Leian, et väga brutaalse tegelase mängimine oleks mind tagasi viinud Prometheuse stiilis üksühesusele, üheplaanilisusele. Ühelt poolt jäi asi minu katsetamisjulguse taha, teiselt poolt aga usun kõikide inimeste headusse ja seega oleks väga silmakirjalik minust kujundada Rogožinist Kurat (mida näiteks oleks soovinud näha Tartu Üliõpilasteatri juht Kalev Kudu). Lisaks meeldib mulle väga mõte, et publik ei peagi saama näha seda, mida ta ootab.

Oli kergenduseks, et Vallo ei otsustanud stiili mõttes ajastutruud tükki teha, märksõna punk aitas suuresti üleliigsete pingete ärahoidmiseks, sest punk lubab ju kõike. Ise pidasin Dostojevski romaani tähtsamateks kohtadeks küll armastusloo-väliseid sündmusi, kuid mõistan, et selline on Vallo maitse ja teatrikeelde tõlkimiseks on armastuslugu kõige lihtsam ja publikutmeelitavam variant. „Idioodi“ puhul on tore ka see niiöelda „päris teatri“ tunne – nagu see ei olekski tudengitöö, on vanemad kolleegid ja päris publik (mitte keskmine kooli blackboxi külastaja). Mitte, et mulle see „päris teater“ väga sümpaatne oleks, aga teha on seda vahel tore.

3.2 „Rublik“

„Rublik“ (komponeerija Siim Maaten) on kooliaja üks meeldejäävamaid ja murrangulisemaid lavastusi, kui seda lavastuseks nimetada. „Tüüris“ osalenud poistel tekkis tahtmine proovida kätt tantsulavastuse tegemisel, aga kuna Artur kodumaad kaitsma läks, asendasime ta terve hulga erinevate erialade esindajatega. Paralleelselt „Idioodi“ proovidega mõtlesime ja katsetasime erinevaid mänge ja vorme, eesmärgiga luua tervik, kus on laval kõik, mida ise laval näha või teha tahaksime. Püüdsime ise mitte luua mängudele ja nende järjestusele mingit lugu või tähendust, lootes, et see tekib siis vaataja peas. Hiljem olengi tuttavatelt kuulnud, et nemad nägid näiteks väga budistlikku lugu või siis oodi mehisusele.

Kui mängisime esimesele proovipublikule, ilmnes minu jaoks mõningate mängude puhul, et nende läbi tekitan ma publikus elavat reageeringut, kui mistahes loo jutustamisega. Seeläbi muutus kogu tükk minu jaoks katsetuseks, kuidas ja milliste vahenditega on mul võimalus

publikuni jõuda. Mingisugust sõnumiedastustaotlust polnud, vaid lootus leida tuleviku tarbeks vahendeid. Meie *performance*'i pärl oli seismine mootorratturiasendis, mis Viljandi blackboxis kestis umbes viiskümmend minutit, Tallinnas Von Krahli Teatris aga raskema kehaasendi tõttu umbes pool tundi. Turvalise ja tuttava koolipubliku jaoks oli empaatiline side juba varem ilma erilise pingutuseta loodud, ent Tallinna publik oli võõras ja pealinlaslikult skeptiline. Seega oli nendeni jõudmine palju keerulisem ja suure üllatusena tuli osade vaatajate sekkumine, kui nad püüdsid hakata meile toetusi ehitama. Kahjuks oli see meil selgelt läbimõtlemta, mida sellise publiku reaktsiooniga pihta hakata, suunasime liialt energiat lihtsalt reaktsiooni ootamisele. Suur osa publikust lahkus selle seismise ajal – jällegi tore reaktsioon, kuid mitte meile meelepärane. Siiski tunnen uhkust, et olen saanud osaleda diplomitöös, kust „hindamiskomisjon“ minema jalutab.

„Rublik“ andis palju uusi mõtteid ja arusaamu teatrist ja minu kohast selles. Tõdesin, et minu nägemus sellest, mida ma oma väljaõppega teha saan, oli enne „Rublikut“ üsna ühekülgne. Ometigi õpetatakse meile osakonna nime järgi etenduskunste, mitte ainult klassikalist teatritegemist. Neist mõtetest tulenes ka minu seminaritöö „Püha teatri eesmärk“, mis polnud küll kuigi analüütiline, kuid mida kirjutades leidsin materjale ja niidiotsi, mida mööda tulevikus ennast ja teatrit mõtestama hakata.

Me teeme suvel pärast kooli „Rublikut“ veel, kuid kavatseme tervikut põhjalikult muuta, nii teistsuguse ruumi tõttu kui ka varasematest kogemustest õpitu põhjal. Kavatsen end seekord põhjalikumalt *performance*-kunstiga kurssi viia, et enam poleks tegu koolipoisiliku „teen-mis-tahan“ suhtumisega, vaid et suudaksin tehtut ka hiljem päriselt analüüsida.

3.3 „Unista!tud“

„Unista!tud“ (Ugala, lavastaja Marika Palm) oli minu arvates klassikaline teatrikooli lõpetavate tudengite viimane koostöö (mitte, et ma varem väga palju selliseid näinud oleks). Taotluseks oli läbi oma isiklike unistuste äratada vaatajas tema unistused. Tegemist oli kollektiivse töömeetodiga, ehk me kõik saime ise oma unistusele sobiva vormi leida. Samuti sündisid koreograaf Evelyn Uisu tantsuseaded *action* teatri mängude pealt, mida me proovis mängisime. Lavastuse üks algsetest püüetest oli ka kursusesiseselt rohkem kokku saada, kuid olen juba esimesest aastast olnud seisukohal, et meie kursus ühtsuse eest medalit ei saa ja ega kõik kursused ei peagi saama.

Mina püüdsin oma unistust edasi anda läbi põdramajaliku vormi, mille idee varastasin briti koomikult David Armandilt. Ülesanne sarnanes monotükile – aktiivne füüsiline tegevus ja tekst samaaegselt. Kuigi tihtilugu koondus keskendatus pigem kehale ja teksti mõtet oli keeruline vedada, siis tunnen, et sain ülesandega väga hästi hakkama. Abiks oli kindlasti isekirjutatud monoloog, mis erinevalt „Nullpunkti“ isiklikule monoloogile ei kaotanud kordamise käigus oma aktuaalsust minu jaoks. Loodan, et õppisin sellest monoloogist edaspidi kõikidesse tekstidesse suhtuma sama isiklikult.

„Unista!tute“ puhul oli stseene, kus tundsin esmakordselt sellist lavalist vabadust, mis võis isegi vaatajale liigselt häirivaks minna – käsi läks automaatselt taskusse, kõnnak muutus lodevaks tammumiseks – ühesõnaga, keha ootas paikapandud misanstseeni, kuigi pea üritas teda rahustada, et sellist misanstseeni pole vaja, ülesanded on ju ikkagi samad. Samuti tegelesime üheskoos tantsu muutmisega liikumiseks. Et see poleks lihtsalt päheõpitud skeem, kus kindlale numbrile vastab kindel liigutus, vaid midagi väljendav terviklik liikumine. Tunnen, et see proovides kohati õnnestus, kuid etendusesituatsioonis oli eksimishirm nii suur, et ei lubanud skeemi unustada.

3.4 „Sajand“

„Sajand“ (Ugala, lavastaja Margus Kasterpalu) on see „päris teater“, mille vastu ma erilist sümpaatiat ei tunne. Tükk võib küll olla tervikuna hea ja võimas, kenade rollilahendustega, millest oleks palju õppida, kuid vaadata ma seda ei viitsiks. Tegu võib olla minu nooruse rumalusega, ent ma ei mõista, mida selline lavastus pealtvaatajale peale meelelahutuse pakub. Samasugune tunne on mul ka „Idioidiga“. Mängida neis on muidugi tore, sest enda meelerahuks pean leidma need sõnumid, mida minu tegelane publikule peaks väljendama ja ülesanded, mis mind kui näitlejat edasi arendaks. Kuid siiski tundub mulle neljanda seina taha mängimine mõttetu üritusena midagi edasi anda. Pean muidugi ka meelelahutust vajalikuks elu osaks, kuid kas selle kogus teatris ja televisioonis peab nii suur olema? Kuid see on pigem seotud minu üldise arusaamaga teatrist, mitte konkreetse lavastusega.

„Sajandi“ puhul valdab mind veel üks tore küsimärgikoht. Nimelt, mida peale hakata ootamisega? Kuna grimmi ja lavaleastumise vahel on umbes kaks tundi, olen leidnud endale pisiülesandeid kursavenna kostüümivahetuse aitamisel ja lavapoistega kujunduse liigutamisel, kuid enamasti täidan ülejäänud aja lugemise ja suitsetamisega. Igal juhul püüan hoiduda mõnede

klatšilembeste vanemate näitlejate vingumisringidest. Olgugi, et lugemine on minu enda jaoks vajalik ja arendav tegevus, siis kuivõrd see toimib käimasoleva tüki hüvanguks? Olen kuulnud, et pidevalt etendusega aksivahelt või krapist kaasas olles aitab see näitlejal tervikusse paremini sulanduda, ent pole kunagi suutnud end niivõrd distsiplineerida. Tean ju proovides, mida minu stseen terviku hüvanguks peab tegema, millise tempoga mina tükki pean rikastama, kuigi tunnistan, et mul on raskusi etenduse käigus tekkinud rütminihete märkamisel. Peaksin suutma eelmise stseeni põhjal kohandada oma tegevust vastavalt etendusel tekkinud rütmile, kuid kipun pigem ainult proovides kokkulepitut mängima.

Olen enam kui kindel, et tulevikus pean mängima tükkides, mida mulle endale vaadata ei meeldiks. Kuid olen endalt vande võtnud, et püüan alati parima anda ja mitte kunagi vastu töötada. Sest sellist egoismi kõrvalt näinuna tean, kuidas see hävitab ka kõikide teiste loomingut.

3.5 „Arioso“

Viimane diplomitöö, „Arioso“ (Ugala, lavastaja Taago Tubin) esietendub neli päeva pärast lõputöö esitamiskuupäeva. See on samuti tüüpiline „publik vahib - näitleja mängib“ teatritükk, ent budistliku maiguga lugu on minu enda jaoks olnud avastusterohke. Ehk siis tõesti on võimalik need avastused läbi selle loo ka publikuni viia? Esimest korda on mul tegemist nii põhjaliku lavastajaga, et kadus igasugune hirm tüki valmimise suhtes. Samas pole ma kunagi tundnud niivõrd hirmu, vaid põnevusega vaadanud, kuidas inimesed viimaste päevade stressiolukorras toimivad. Tunnen, et võib-olla valmis tüki põhijoonis isegi liiga varakult, lihvida on muidugi küll ja veel, kuid liigne kordamine soodustab tühimuse teket. Uudne on olnud rolli loomine läbi vormi ja skemaatilisuse ning viimastel nädalatel sellesse orgaanilisuse ja täpsema sisu otsimine. Nagu ennist mainitud, võitlen proovides tihti oma kulmuteatri sündroomiga, kuid õnneks soodustab minu tegelase iseloom seda võitlust enda kasuks pööramisel.

Avastasin, et hoolimata lubadusest kirjeldada mind teatri juures rõõmustavast, sattusin ka siin peatükis pigem halamislainele. Lavastuste kohta ei oska palju kirjutada, sest meelde tulevad enamasti probleemsituatsioonid, mida olen tegelikult lahanud juba eelmistes peatükkides. Needsamad mured on ikka ja jälle veidi erinevate variatsioonidega naasnud ning järjekordset ületamist nõudnud. See aga ei tähenda, et rõõme poleks. Rõõmud on, need seisnevad ka tihti

nendesamade probleemide leidmisel ja murdmisel. Aga küllap on mul ikka veel liiga palju negatiivset suhtumist, et osata neid rõõme kirja pildis väljendada. Ent õnneks on kõik mööduv.

KOKKUVÕTE

Ma ei mäleta, et oleksin enne Viljandi kooli olnud nii negatiivse suhtumisega, nii kade või nii võistlushimuline inimene, küllap teater avab inimestes nende tõelised iseloomuomadused. Võiks väita, et teater on sedasi päris kole koht. Ma loomulikult üritan neid pahesid endas alla suruda ega toimi kuidagi pahatahtlikult teiste vastu, ent sisemised heitlused on küllaltki tüütud. Arvatavasti sellise iseenda kurjuse avastamise valguses tahtsin ka sellest teatrimaailmast põgeneda, leida mõni rahulikum eluvorm.

Ma olen siiski õnnelik, et ma siiani seda teinud pole. Teater on ilus koht. Ma olen talle tänulik, et olen need kehvad omadused endas leidnud ja tean nüüd, et ma ei pea neid alla suruma, vaid neid aksepteerima, nende sügavamad põhjused leidma. Rõõm on ka, et ma suudan tunnistada endale neid eelnevalt kirjeldatud näitlejatehnilisi probleeme; et mul on soov neid ületada. Kool on andnud mulle võimaluse olla midagi enamat kui emotsioonidele andunud inimene.

Minu põhilised mured – liigne näitamine, pinged, eksimishirm, enese ärritamine ebasümpaatiate tõttu – need kõik on ületatavad ja tuletavad mulle meelde endalt küsida, milleks ma üldse teatrit teen. (Pateetilise kokkuvõtte lõppu sobiks küll vastus sellele küsimusele, kuid müstifitseerimise huvides jätan selle siiski vaid enda teada.)

LISAD

Lõputöös mainitud lavastused

„Minakassett“

Jim Ashilevi

Režissöör: Andres Noormets

Raadioteater, 2010

Minu roll: Joonas Laurits, kasseti autor

Osades: Kristian Põldma, Marika Palm,
Andres Lepik, Maaja Hallik, Tiina Sombri,
Artur Linnus, Viljandi Maagümnaasiumi
10.b klassi õpilased ja TÜVKA üliõpilased

„Tüür“

Koreograaf ja idee: Evelyn Uisk

TÜVKA, 2010

Minu roll: Hunt/Mees

Tantsijad: Maarja Tõnisson, Katrin

Kreutzberg, Margarita Margaryan, Siim

Maaten, Kristian Põldma, Imre Õunapuu,

Artur Linnus

„Väike Kuningas“

Lavastajad: Adeele Sepp, Marika Palm

TÜVKA, 2011

Minu roll: Väike

Osades: Kristian Põldma, Saara Kadak,

Jaanus Tepomees, Siim Maaten ,Raho

Aadla, Age Linkmann, Keio Novikov, Juta

Altmets, Erki Antonis, Imre Õunapuu, Artur

Linnus, Marika Palm, Kaarel Kuusk

„Nullpunkt“

Margus Karu/Jaanika Juhanson

Lavastaja: Jaanika Juhanson

Rakvere Teater, 2011

Minu roll: Johannes Tamm

Osades: Maaja Hallik, Saara Kadak, Katrin Kalma, Vallo Kirs, Kristian Põldma, Jaanus Tepomees, Imre Õunapuu, Silja Miks, Rauno Kaibiainen

„Inetu“

Anthony Drewe

Lavastaja: Kalju Komissarov

Ugala Teater, 2011

Minu roll: Pardipoeg, Luik

Osades: TÜVKA teatrikunsti 9. ja 10. lennu üliõpilased ja ansambel.

„Prometheust oodates“

André Gide/Vallo Kirs

Lavastaja: Vallo Kirs

Rakvere Teater, 2012

Minu roll: Prometheus

Osades: Saara Kadak, Lauri Kaldoja, Erni Kask, Kristian Põldma, Peeter Rästas

„Jätkutüdruk“

Saara Turunen

Lavastaja: Taago Tubin

Raadioteater, 2013

Minu roll: Küülik, Pereisa

Osades: TÜVKA etenduskunsti osakonna
teatrikunsti 9. lennu tudengid

„Kahe rännumehe jutustused“

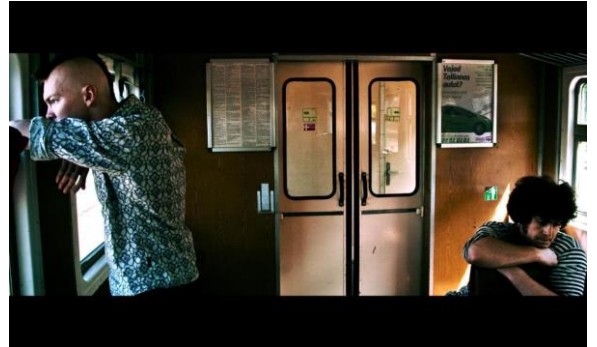
Jevgeni Griškovets

Lavastaja: Otto Kosk

Rongiteater, 2012

Minu roll: Esimene

Osades: Artur Linnus, Kristian Põldma

„Idioot“

Fjodor Dostojevski/Tõnis Parksepp/Vallo
Kirs

Lavastaja: Vallo Kirs

Ugala Teater, 2012

Minu roll: Parfjon Semjonovitš Rogožin

Osades: Rait Õunapuu, Klaudia Tiitsmaa,
Adeele Sepp, Kristian Põldma, Siim Maaten,

Marika Palm, Katrin Kalma, Tarvo Vridolin,
Vilma Luik, Andres Tabun

„Rublik“

Komponeeri: Siim Maaten, trupp
TÜVKA, 2012

Minu roll: osaleja

Osalejad: Imre Õunapuu, Kristian Põldma +
Evelyn Uisk, Gerda Sülla, Elise Nigul, Triin
Reilson, Lauri Urb, Ivar Piperskihh,

Reelika Palk, Siim Saarsen

„Unista!tud“

Lavastaja: Marika Palm

Ugala Teater, 2013

Minu roll: Kristian

Osades: Maaja Hallik, Katrin Kalma, Vallo Kirs, Kristian Põldma, Adeele Sepp, Jaanus Tepomees, Klaudia Tiitsmaa, Hendrik Vissel, Imre Õunapuu, Rait Õunapuu

„Sajand“

Tõnu Õnnepalu

Lavastaja: Margus Kasterpalu

Ugala Teater, 2013

Minu roll: Ülo, Säärsaabastega poiss

Osades: Luule Komissarov, Peeter Jürgens, Triinu Meriste, Klaudia Tiitsmaa, Adeele Sepp, Rait Õunapuu, Vallo Kirs, Margus Vahter, Vilma Luik, Arvo Raimo, Martin Mill, Kata-Riina Luide, Kristian Põldma, Marika Palm, Meelis Rämmeld, Arvi Mägi, Andres Tabun, Tarvo Vridolin, Kiiri Tamm, Tõnu Õnnepalu

„Arioso“

Martin Algas

Lavastaja: Taago Tubin

Ugala Teater, 2013

Minu roll: Noor ametnik

Osades: Maaja Hallik, Katrin Kalma, Kristian Põldma, Jaanus Tepomees, Hendrik Vissel, Imre Õunapuu, Kaido Torn, Luule Komissarov, Arvo Raimo

Fotode autorid: M.Antsmaa, P.Kannimäe, H.Teder, J.Laagriküll(x4), O.Kosk(x2), E.Nigul.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina Kristian Põldma

(autori nimi)

(sünnikuupäev: 19.09.1988)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

“Minu elu kunstis“

(lõputöö pealkiri)

mille juhendaja on Jaanika Juhanson,

(juhendaja nimi)

- 1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;
- 1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Viljandis, **27.05.2013**